

FOLIA ENCICLOPEDICĂ LITERARĂ, APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUĂ-ORI

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria 12 corone
 Pentru România și străinătate . . . 17 franci

PROPRIETAR ȘI REDACTOR:

IOAN BACIU
 preot.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiunile de 3 or ce conțin cam 150 cuvinte 6 cor.; 200 cuvinte 8 cor. și mai sus 10 corone

O RAZĂ DE TÓMNĂ.

Novelă de Francois Cupée.

Olympia cuprindea tronul cassei din cafana gărei, de vreo dece ani și pôte mai bine. Acest nume era foarte potrivit frumuseței ce poședea. Peptul bulbucată, umerii sei plini și rotunzi se iveau cu mândrie dintre tasele cu zacharicale, lingurițele de argint cari formau drept cadru stâlpi întregi de ambe părțile cassei, lăsând ca oglinda dela spate se ne reflecteze gâtul seu frumos și bine format.

Nn un călător a enunciat verdictul: „frumósă brunetă.“ și nu unuea i-s'a oprit ochii pe figura svelta plătindu-și conta sau bënd berea ce-i-o adusesse chelnerul.

Regina noastră își vedea de afaceri până când călătorul respectiv încă și în vagonul năbusit al acceleratului se gândea la figura mândră a deitei Olympia din cafana gărei.

Dar frumseța Olympiei influența mai mult și asupra acelor óșpeți, cari nu mult se interesau de strigătele portariului, „poftiți,

poftiți; trenul e gata de plecare!“ și cari erau óșpeții de baștină în cafana. Cu deosebire aceștia erau ómenii din părțile iuvecinate gărei; ómeni tăcuți și serioși, funcționari, privatieri, etc. Ba erau unii, cari de dece ani priveau la mândra Olympia cum se făcu din copilă mititică —

fată mândră și voinică așa că li se părea drept apartinătore clubului lor de cafana, ca oricare membru apartinătoriu unei familii; la care cu toții priveau cu un anumit respect. Ea, fără a fi părăsit cafana, avea acum al treilea stopân și unul fiecarele se despărțise de ea adresând urmașului seu: „E o fată foarte cinstită, și-o recomand din totă inima.“

Așa își conducea ea domnia sa în cafana de

dece ani de zile. Se mai afla câte un óspe mai vechiu, care se apropia de cassă și schimba câte o vorpă cu ea; dar nici-odată acest discurs nu-și părăsea cadrul buneicuințe. Așa se vede Olympia știea impune óșpeților, cari cercetau cafana. Incă nici un

Stîrpirea pirului.

óspe nu a probat a face curte acestei fete, a cărei inimă părea a fi de marmură rece. Încă nime nu a vădută o afară, ci numai după pult la mésa cassei. De cumva ar fi schiopătat, despre aceea sigur nimene nu avea cunoscintă, că Olympia semăna mult Mariei, Antoineta, aceea o-au constatat toți jucătorii de cărți, cari cercetau cafana și încă de mult!

De câți ani era ea?... De 32... Ei bine, se dicem 35! Fața-i era plină, bărbiile aveau o rotunđime impunătoare; așa, că dacă cărțașii chiar aveau a afla ceva asemănare cu cutare persoană regescă, o nimereau mai bine dacă o asemănau cu Ludovic al XVI.

Că Olympia ore avea inimă ori nu, nu scia nimene, căci nime nu se ocupase cu această întrebare.

Și totuși avea și densa inimă și încă o inimă simțitoare și nobilă; carea într-o bună dimineță deși cam târziu, începu a bate.

Persoana, care fără voia sa, fu cauza acesteia, venia și de și regulat la 8 ore seara în cafana. Eram tiner de 22—23 ani, palid; îmbrăcat foarte săracuți dar curat, purtând cu el o tașcă de piele, umblând și în mijlocul iernei cu palton subțire și pălărie de vară, cu carea șcia saluta cu multă complășantă când trecea pe lângă cassă. El se aședea de regulă în cel mai părășit colți al cafenelei și comanda cina sa modestă, cerea negrelă și pենă, scotea din tașca de piele hărtie, cărți și cetind, scriind, cercând prin vocabular se aprofunda total în lucru, care nici-când nu-l isprăvea mai îngrăbă ca međul nopții.

Așa se vede el lucra noptea în cafana din punct de vedere al cruțării.

Dacă rămănea acasă, sigur cheltuia mai mult pe lemne și lumină, decât îl costa cina și bacșișul de 4 fileri dat chelnerului.

— N'ar fi bine se am numai óspeți de această, se exprimă la septemăna cafetierul către un cunoscut, care juca domino.

Dar d-șóra Olympia nu era de părerea șefului seu și cu toate că era dela natură rece, totuși își îndrepta foarte des ochii către lucrătorul din colțul cafanei.

Dela chelneri află istoria acestui om harnic și modest. Era un tiner sărac, care locuia în o casă de lemn învecinată, în prima ridicătură numerată de sus în jos. Umbla în „Jardin des Plantes“ asculta cu sirguintă prelegerile și se pregătea pentru un examen foarte greu. Dar ea cu ce ram de știință se ocupa, acesta înaintea d-șórei Olympia remase o „terra incognita,“ dedea cu socotela că o fi vorbă de elefanți sau fluturi. Mai mult o puse pe ea în uimire acea abnegațiune de sine cu care își jertfea el fiecare seară traducend pentru o remunerație miserabilă din limba engleză.

Și inima Olympiei, acea inimă de omenia și nobilă, carea bătea atât de bine parată în sinul ei voluptuos, cum, cum-nu, începu a simți o atragere secretă către tinerul palid, care știa saluta atât de complășant de câte-ori trecea pe dinaintea cassei. Ea-l admira pentru hărnicia lui, îl compătinea pentru sărăcia lui și pentru că-l crede părășit, părășit total! Și cât timp tinerul nostru ostenea lucrând în cafenea, fetiței noastre nu-i fu timpul atât de lung și monoton și ocupația sa i-se părea mai puțin mecanică de cum era în faptă. Olympia visa, dar în visurile sale nu era nici o pasiune, nici un romanticism.

Știea ea bine, că deși sunt foarte aproape, totuși e mare depărtarea ce-i desparte; căci, ca ea se părășească tronul cassei sale se mērgă la el și se schimbe cu el câteva vorbe; era chiar așa imposibil cum de imposibil ar fi unei regine ca în o seară festivă să se cobóre de pe tron, se mērgă în fața lunei adunate și se stee de vorbă cu cutare gardist al seu! Apoi Olympia era cu mult mai aședată și mult mai cuminte, decât se fi făcut așa ceva. Era crescută bine, în spirit moral și deși cunosea bine lumea, totuș nu ar fi primit amorul nimēnui decât după ce ar fi parcurs calea carea conducea la preot și matriculant.

Deci nici nu visa, că acest tiner, care în urma studiilor sale avea un viitor frumos, din bunăvoință, să se înamoreze de o fată

de 32 ani pornită spre îngrășare, carea e săracă și trăiesce din plătuța ei, pentru carea și și nopțe lucră necontentit. Și era nevoită a recunósce și aceea, că dacă câte-odată își ridică ochii dela lucru o privea chiar atât de indiferent, cum se uită și la cutare cărțaș sau carambolist.

Olympia nici pretindea, nici nu spera nimic; dar cu toate aceste, dacă scia, că tinerul e în cafenea, i-se păreau că inima i-e mai ferbinte ca de obicei.

Nu odată se uita cu drag către capul plecat spre hărtie, ar fi voit a-i adia capul pletos... dar în acesta nu ar fi avut mai mare plăcere decât respectiva d-șóra bătrână, care-și adia pisica sau cățalușul seu.

Ea credea, că iubește pe tiner cum își iubesc maica unicul seu fiu. Ii dorea în inima sa tot binele, succes mare, fericire deplină. Era sigură, că examenele îi vor succede și din student în scurt va deveni profesor. Ba în idee îl chiar vedea în muzeu cu banda roșie, cu cravata albă prebând ascultătorilor sei lucruri misteriose despre rhinoceri și girafe.

Așa trecu iarna și Olympia se șimția foarte fericită.

În o seară tinerul nostru nu se arēta în cafenea.

A doua și nu veni, a treia asemenea. O săptămână întrégă nu se arēta în cafana.

Era deja prima Mai și óspeții petreceau bucuroși afară pe terassă.

Olympia era foarte necăjită și îngândurată, fără ca supărarea sa se fi fost și amară. Sigur ceva schimbare — la tot cazul favorabilă — s'a întâmplat în viața tinerului nostru.

Olympia visa de examene depuse cu succes eminent; de post dotat bine în urma căruia sermanul a scăpat de viața sa amară și de traducerile oboșitoare și rău plătite.

Ii părea rău, foarte rău după el.

Dar ce se-i faci, așa-i viața.

În Dumineca următoare o plóie repentină sili pe óspeții, cari sosiseră dela excursiune cu trenul accelerat, să se refugieze în cafenea. Olympia era foarte ocupată, fiind abea capace a da ordinele necesare chelnerilor, cari fugiau ca nebuni dela mēsă la mēsă.

Când — în mijlocul celui mai aprig lucru — își ridică ochii vėdu pe amicul seu vechiu.

Și acum era îmbrăcat modest, dar îi părea că e mai frumos. Și de-odată i-se păru că o segėtă prin inimă.

Tinerul nostru nu avea acum tașca cu cărțile, ci purta la braț o fetiță tineră foarte frumoșică, carea părea foarte cochetă.

Părechea tineră se aședase departe de cassă.

El comandă doue pocale de bere, se lipea de fetiță, rideau și povesteau cu drag.

Stând plóia, se sculară și cu pași legănați părășiră braț la brați cafeneaua.

Numai acum știu sermana Olympia, că ea a iubit în adevăr pe tinerul palid, carele acum nici nu se uită la ea.

Peptul i-se sbucnea de părea, că vrea a-i rupe corsetul și suspinând din greu ajunse la consciința că, romanul vieții sale; acest roman fără de sânge s'a finit și că ea nu va petrece un al doilea până-i lumea.

Cu inima sdrobotă privea afară la picuri mari de plóie, cari cădeau din când în când și nu luă sēmă, că și din ochii ei curgeau lacrimile șiroiu, șiroiu.

Timpul trece și tace. Olympia și acum e la cassă, dar acum simte mai bine monotonitatea vieții sale și inima o dóre de câte ori aruncă câte-o privire la measa unde stetea odinioară tinerul palid ștudiind.

Óspeții vechi, o vedeau tot așa de frumoșă cum a fost, numai generația mai tineră zicea că: „Fost'ai lele, când ai fost.“

Trad. de: I. N. Pop

PERSONALITĂȚI.

Cartea sfântă îmi stă înaintea, în ea cetesc: „Se iubesci pre Domnul — D-đieul tđu, din tot sufletul tđu... și pre vecinul tđu ca însuți pre tine“...

Cineva bate la ușă... — Intră!

— Servus frate George! cum mai trăesci? Cred că nu te incomotez. M'am urit acasă. Am venit în povesci... O! dar' tu cetesci! ce cetesci? Uite-acolo?! Evanghelia?! Am tot audit căți plac lucrurile sfinte. Acum is convins...

Încă nu se asieđiasse pre scaun, abia își puse bastonul într'un ungiu al casei, pălăria în un cuiu și cabatul pe pat... și eu deja aveam material de vorbit pre o oră întreagă. Căci vedeți d-vóstră, me credeam dator ai răspunde la întrebări. Așa cere bună-cuveninția; mă rog —!

Și am sfērșit cu cetitul, deși cu multă poftă me pusei la masă.

Tocmai voiam se-i răspund la întrebări, după ce ne asieđiasem pre scaune, pretinul meu inse mă dispensase de ai răspunde căci începu tot el.

Ciudat lucru, gândeam. Eu încă me țin bun de gură și trēbue se capitulez.

— Ai fost marți la Luduș (în Luduș marția e tērg, mărturie) O! se fii vēđiut pe Grădișteanu... cum mergea cu preutēsa la braț... Fălos frate într'o formă ca aia... da fălos, pretensiv și cu nasul în vēnt... sci tu cum-i Grădișteanu!?! Dar' las numai, i-a veni și lui vremea. Încă nu s'a lovit de pragul din sus.

Priveam la óspele mic mirat... Eu sciam pe Gradisteanu baeat de treabă, preot tiner, dar bun, fōrte bun și harnic.

— Ce-o fi avēnd āsta cu bietul Grădișteanu? gândeam earăș... dar numai gândeam, căci la vorbă nu poteam ajunge.

— E nihilist frate (continuă óspele) e nihilist Grădișteanu āsta. Vorbesc cu omul a marele, își bagă nasul în tot locul și când đice ceva e așa de serios, de te îngheață. Mie nu-mi place defel de el... Și-i ambițios frate gândește că nici n'ar fi preot ca alții... Măcarcă...

O! era se uit. Mē întēlnesc marți cu el, (đici că nai fost la Luduș?) Destul că mă întēlnesc cu el și încep a conversa omenesc frate, ca cu tine, mai de una mai de alta; mai de unul, mai de altul... sci, cum vorbesc omenii... și sci ce a făcut??

Era se scot și eu o vorbă, o singură vorbă din gură pre nevinovatul întrebător: „ce?“ Dar óspele îmi taiă vorba și tăcui.

Ai vrut se me întreb că ce a đis?... O! și acum mi se suie sângele în obraz când mă gândesc... El, el... un nemernic, un ticălos, un fălos... un nihilist...

Aici óspele meu a resuflat una. Acum 'mi-e vremea gândeam... O se dau și eu ceva glas...

— Și ce ți-e?... întreb eu pre jumătate.

— Mē rog, nu mă opri! Imi stă rēsuflarea în gāt strigă el, mă inăduș, când îmi aduc aminte... fii incredințat că me chiar inăduș!...

— Sfinte Pantilimōne, gândesc, ore ce îi va fi greșit bietul Grădișteanu?

— Un nihilist e omul acesta frate, care s'a uitat lung la mine; mă-a luat din tălpi până în verful capului; odată... apoi înc'odată. Hm... îmi îngheață sângele când mă gândesc... și mi-a đis:

— „Ei D-le, drept cine me iai? Ce îmi povestesci de unul și de altul? Fie care e cum pōte, cum l'a lāsat D-đieu. Eu urēsc din tōtā inima *Personalitățile*... și audți frate? audți?? nici nu s'o mai uitat pe mine, ci trāgēndu-și preoteasa de braț... s'a cam mai dus... și m'a lāsat de rușine în miđlocul drumului.

Sfânta Evanghelia sta deschisă înaintea mea și când sfērși óspele un uf lung ochiț miei căđură pre cuvintele: „și pre de aprópele teu ca însuți pre tine“.

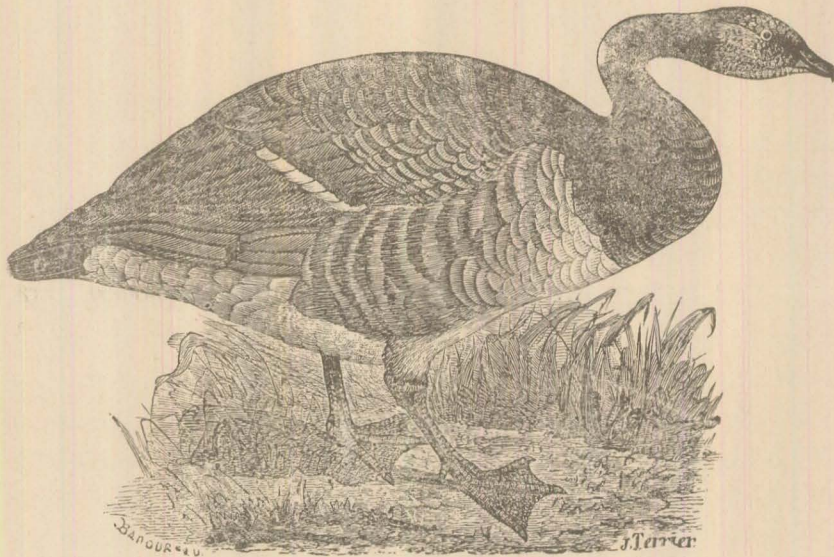
Sciam că la vorbă n'o se ajung, pusēiu decī degetul la începutul acestor cuvinte și facui cu capul ospelui meu: uite!!...

Se plecā se cetească đicând: Tu tot cu scriptura stai înainte. Cu scriptura, tatā-to, cu scriptura tu... Și tatāto mi-a fost spus că a cetit Biblia pe 11 orī la bătrānēția... Se fālia bătrānul... dar nu cred. Eu ce cetesc odatā n'am gust sē mai recetesc... Dór nu te-ai apucat și tu de ea?

Mie îmi plac mai mult scrierile filosofilor. Chiar când am pornit de-acasă ceteam ca Sixtus invēția pre discipulii sei se iubească natura și în natură pre toți omenii căci și ei parte a naturii sunt.

Eu earăș apāsai degetul pre cuvintele: Și pe de-aprópele teu ca însuți pre tine.

Voiam se arāt ospelui meu că nu aveam eu lipsă a cerceta nici un lucru la filosofii pagāni, când mult mai precis, mai dulce și mai iubitor scrise le aflu eu tōte în Evanghelia blāndului Isus.

Bernicla Leocopsis.

Dar óspele meu a privit acestea cuvinte vorbind mai departe: O! dar se veđi Plato ce idei sublime are. El ne învață că: „nici odatā fără causă se nu pronunțiam cuventul „n'am vreme“ dacă i vorba de aceia ca să ajutām pre pretinul nostru“.

Degetul meu căđiu pre aceaș pagină a evangheliei mai la vale unde se pune întrebarea: Și cine e vecinul meu? Inse óspele n'avea gust de cetit.

Sci... era se uit. Spectabila lui Grădișteanu, ca se mă esprim cu bărbatu-so, căci Gradisteanu așa đice nevastei, audți?! așa-i đice: Spectabilă... Spectabila lui după ce pornirā mai privi odatā în dērāpt spre mine. Gândeai că vrea se'mi đică: Veđi ce om e bărbatul meu?! Lui cautā se i te plecī!

Dar nu se plecā ea acasă. Veđi aceia n'a cetit scriptura: „că muierea se se teamă de bărbat“... Mi-a spus mie... Dar stāi cine mi-a spus?... Destul că mi-a spus cineva...

Toe, toc, toc... earăș bate cineva la ușă...

Intrā! strig. Acēsta era a treia vorbă decând óspele prim îmi făcuse onorul.

Ușa se deschisē încet și apāru capul unei femei drāguță iar după ea un bărbat blānd și serios.

Óspele prim când veđu pre noiī mei óspeți îngālbini.

Era Grădișteanu cu Spectabila.

George Simu.

(Va urma.)

IMPORTANȚA SOCIALĂ A RELIGIUNII.

III.

Absurdă și impiă e și sentența acelor, cari află în religie numai un instinct orb. Ceea-ce emerge din exercițiul cel mai nobil al intelectului omenesc împreună cu tendința cea mai nobilă a voinței omenesci făcute pentru bine, nici decum nu poate fi comun cu instinctul orb, ce e propriu animalelor neraționale. Să se revăce în memorie însăși definițiunile religiei considerate subiectiv. Ea îmbrățișează adevărurile cele mai nobile ale intelectului omenesc, cum sunt: existența unui D-zeu creatoriu și domn al universului, contingenta și totala depindere a omului dela D-zeu, relațiile cari necesariu rezultă între creatura rațională și creatoriu, și cu deosebire stricta datorință ce o are creatura rațională față de creatoriu de a-i presta obsequiul datorit prin cult. Ori-ce voință necoruptă cu totă suavitatea se mișcă spre îndeplinirea unei datorințe sante. Dar acesta nu e un instinct orb, ci o mișcare deliberată a voinței către un bine cunoscut de intelect, ca (un bine) foarte convenient naturei omenești și pentru aceea voit în mod liber și just.

Ce se dicem apoi despre aceia, cari consideră religia de o artă? Aceia sau arată că nu știu ce e religia, sau ignoră însăși definițiunea artei. Arta — pre care filosofii au definit-o: „*recta ratio factibilium*“ — are de obiect vre-un lucru material făcut după anumite norme, de es. o statuă, un edificiu, o pictură — sau dacă voim să trecem la ord mai înalt, care aparține la artă în manifestățiunea sa cea mai nobilă — o poemă, o tragedie, un plan de rebel. Inse ce asemănare este între aceste și religie? Apoi dacă prin semnificațiune foarte necorectă ar numi profesiunea religioasă o măestrie, fiind-că e isvor de câștig pentru ministrii ei, s'ar depărta foarte mult de adevăr. Pentru-că dacă exercițiul cultului e pentru unii ocaziune de câștig, nu urmăzează că atare exercițiu e din natura sa o măestrie, fiind-că câștigul sau plata nu e un ce intrinsec cultului, ci cu totul estrinsec, accidental și nici decum necesariu. E adevărat că luând în considerare condițiunea societății omenești, cine se dedică la ministeriul cultului, trebuie să aibă dela credincioșii din ce să se susțină, după-cum scrie și Apostolul Paul în prima ep. la Corinteni. Dar câți ministrii ai adevăratei religii imitând pre același Apostol, departe de a primi dela popor susținerea datorită, au dat cu sântă prodigialitate toate subs-

tanțele lor și însăși viața în servițiul religiei? Să considerăm acum consorțiul civil, sau societatea civilă. Aceasta nu e o agregățiune pură de indiviđi, ci e aceea uniune, ce rezultă din conspirățiunea mai multor ómeni spre urmărirea comună a unui bine de toți cunoscut și voit, care bine e prosperitatea cetățenilor. Dar acesta prosperitate nu se poate obține fără de observarea reciprocă a drepturilor și datorințelor fiecăruia. Apoi aceste drepturi și datorități sunt de diferite specii după-cum privesc sau pre cetățeni între sine, sau pre cetățeni în relațiune cu autoritatea dirigență și cu legile ce provin dela dinsa. Cine conduce afacerile supreme ale republicei are și drepturi speciale, dar și datorități speciale, nici nu se poate menține armonia socială și bunăstarea publică ce rezultă din dinsa, fără împlinirea esactă din partea fiecăruia a proprielor datorități. Și cine nu vede că fundamentul fiecărei datorități nu e egoismul, ci legea aceea supremă, tipărită în inima tuturor, care se basază pre recunoșcerea și onórea datorită supremului factoriu, legislatoriu și răsbunătoriu al justiției? Cine nu vede că dacă cineva nu recunoșce și nu respectă *isvorul* tuturor datorințelor, nu va recunoșce și respecta nici celelalte obligațiuni ale vieții publice și familiare, și prin urmare totă norma lucrărilor sale se va îndrepta spre propriul interes? Cu alte cuvinte subtrăgând religia, regula acțiunilor nu va fi mai mult datorința, ci egoismul. Egoism în relațiunile reciproce ale cetățenilor, egoism în relațiunile principelui față de supuși, supușilor față de principe, de aceea averile, onórea și viața cetățenilor vor căde pradă în mâna celor mai puternici și celor mai astuți. Autoritatea civilă neinspirându-se de suprema și nemutabila lege a Creatoriului, va dicta legi adese-ori nedrepte, cari prin urmare nu vor fi legi, căci legea trebuie se fie: *ordinatio rationis in bonum communitalis*; ministrii autorității — cari sunt îndatorați a lucra ca să se respecteze legile, se protégă pe cei buni și onesti în contra celor răi și neonesti — nu vor executa mandatul lor decât între marginile propriului interes, adese-ori nu vor împedea furturile, nu vor pedepsi pe cei ce violază onestitatea și onórea altora etc. Iar acestia dacă interesul lor va recere, se vor rescula în contra autorității civile, astfel va urma că misera societate nebasându-se pe religie, se va apropia de decădintă și descompunere.

(Va urma.)

PE LUNĂ.

Ce te uiți cu-atâta jale,
Dragă lună către mine,
Când e tristă ntréga vale
Și'n visări dulci și senine
Se bocescă către tine?

Sau voesci, să-mi măresci dorul,
Să-mi vorbesci de ea într'una,
Să-mi îndrept în spre ea sborul
Gândului, să-mi acord struna?
Stă pe gânduri dusă luna.

Di. d. rot.

DIN REPUBLICA PLANURILOR FRUMÓSE.

— Scene din viața Lungomanilor. —

I

Cine erau sau sunt Lungomanii?

Iată-i pe toți adunați colo în jurul mesei de ciai... Cloroform, Ghiță, Costache, Doftorul, Pițulă, Dinu și Sandu... toți tineri plin de vise de un viitor de aur și — datoriți, tineri cu rîvnă multă și bani puțini, înzestrați dela natură cu o bună doză de umor și ușorătate ca rîzînd să îndure mizeriile vieții poetice de artist... Numele le dăduse unul dintre ei într-o sară, când chiar ea și acum, ședeau acasă și sorbiau la ciai, iar numele voia se caracterizează modul lor de a vorbi. Se încuibasă în mijlocul lor obiceiul de a întrebuinta spre exprimarea lucrului celui mai simplu fraze cât se poate de lungi și complicate. Ei nu ziceau „n'am bani“ ci „budgetul meu lunar e eshauriat“, nu ziceau „să mergem la un păhar de bere“ ci „ași socoti că ar fi la loc să aducem lui Bacchus o mică libațiune“... De altminteri erau băieții cei mai buni în lume, mai ales când nu le cereai bani. Până ce aveau în pungă ceva erau oșpeții otelurilor de primul rang, iar când „budgeturile le erau eshauriate“ ședeau acasă, acuși la unul, acuși la celalalt, dar mai des, ca și acum, la Doftorul...

De astădată însă nu numai budgeturile erau eshauriate dar și „magazinul de provizii se afla într-o stare deplorabilă.“ Cutia de ciai era gîlă, zăharul pe sfîrșite, în sobă ardeau cele din urmă bucăți de lemn, iar ei băieții Lungomanii, așteptând să fiarbă apa de ciai, visau milioane...

— Știți una, băieți, întrerupse Ghiță tăcerea ce domnia în odaie, fiind vorba de visate, haid' să vedem cine e în stare să viseze comori mai mari?

Hm! e greu lucru să dai fanteziei un avînt mareț când n'ai alt stimulant decât o filigeană de ciai „ediția a treia“, adică de a treia fiertură, dar Lungomanii, cari veșnic trăiau numai din vise, nu erau avizați la stimulante esterne, dovadă erau strigătele de aprobare cu care primire propunerea lui Ghiță...

Și Lungomanii se adînciră în abizurile reflecțiilor.

Ghiță i-și aprinsă ultima țigaretă și sufla rotocole de fum în aer, Cloroform le urmăria cu privirea cercînd p_ote acolo vr'un motiv, Costache desemna pe masă tot felul de figurî bizare, înmoindu-și degetul în ciaiul, ce-l vîrsasă Bănățeanul punîndu-și cotele pe masă spre a-și răzima capul în mîni „ca să-i vină mai bine ideile“, Pițulă sorbia liniștit ciaiul și în gînduri lua deja a șesa bucată de zăhar, Dinu scormonia printre niște hîrtii vechi, iar Doftorul veșnic activ, vedea de ciai.

— Eu am visat, începu la o vreme Bănățeanul dîndu-și pîrul din frunte, că am avut atîția galbinî încît un an întreg mi-a trebuit să-i măsur.

Costache zimbi plin de ironie!

El i-l putea întrece ușor spunînd că a avut lipsă de doi ani spre a-și măsura averea, dar știa că Lungomanii ar fi primit cu risete această dovadă de „manc de originalitate“, i-și alesă dară alteeva.

— Numai atîția ai avut? Eu am fost silit să mă scol la 9 ciasuri (voia să spună ceva mare, căci de obicei nu se scula înainta de 11) și până la amiază am tot scris la numărul care reprezenta avuția mea.

— Pah! — zise la rîndul seu Dinu — dar sîraci ați mai fost! Eu am fost constrîns să iau în arînda pustele Saharei și să le samîn

cu ace ca să am cu ce c_ose sacii în cari aveam să vî trimit la toți cîte un modest bacșiș!

Rîndul era acum la Pițulă, dar Pițulă durmia dus, pe buze cu un suris fericit. Desigur visa că Lungomanul Costică în urmă i-a plătit cele 20 cor_one cu cari îi datoria deja de 4 luni.

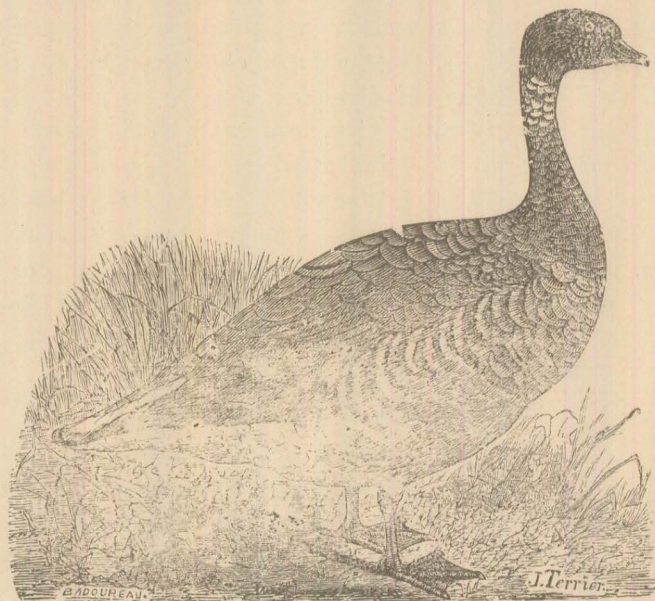
Lungomanii începură deja a se certa cine merita laurii învingătorului, când Ghiță îi sc_os_ă din incurcală:

— Eu „băieți, am prefăcut marea întregă în cerneală ca să am cu ce scrie în un singur număr bogăția de care mă învrednicis_ă cel de sus.“

— Brava! Trăiască Ghiță, urlară Lungomanii din t_ote părțile, fără să observe zimbetul ironic pe buzele lui Cloroform.

Ghiță însă nu se îndestuli cu gloria de a fi visat cele mai mari avuții, voia și învingerea lui Cloroform, voia declararea lui solemnă că fantezia lui îi das_ă faliment.

— Așteptați încă un moment! Mai are să vorbească și Cloroform și mai știți dac_ă visele n_ostre în comparație cu visul lui nu s_ă numai schelete comparate cu un canonic...

Bernicla Brenta.

Cloroform zimbi în tăcere.

— Ași! Fleacuri! Mai bine cruțați-mă cu r_ăspunsul.

Lungomanilor numai atîta li-e trebuia. Cu toții se pus_ă asupra lui, firește numai cu vorba și nu voiau nici cu un preț să-l dispenseze dela declararea înfrîngerii sale.

— Sau te dai învins? i-l întrebă Ghiță triumfător.

— Învins? De ce? Că nu mi-am spus visul? Dar am făcut-o numai din considerare față de voi, căci visul meu e trist, eu n'am visat decât lacrimi și sîerie! Și acum i-mî vine să plîng când mă gîndesc la acest vis! (și Cloroform i-și sc_os_ă batista și-și sters_ă nasul.) — Voi toți ați murit! Bănățeanul și Costache și Dinu și Ghiță și eu v'am îngrijit pe toți în durata bolii v_ostre, iar voi în semn de recunoștință m'ați numit, moștenitorul vostru universal!

Ghiță sc_ăpă din mîna filigeană ce-o ducea la gură...

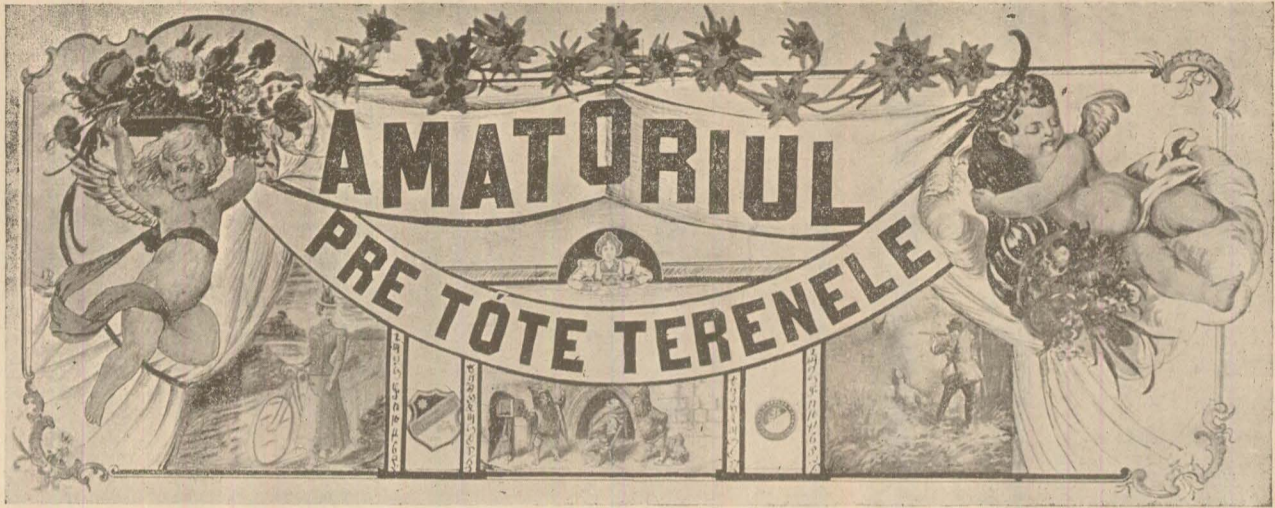
— Fîrea-i al naibii de Cloroform! n_ă o dîs_ă nici unul dintre Lungomanii, dar o gîndir_ă toți...

M. Aegea.

In albumul ei.

Doi ochi frumoși cunosc în lume
Ca două stele ei lucesc,
R_eversă-un farmec fără nume
Și pentru-aceea îi iubesc.

La ei e 'n veci a mea gîndire.
Ș'acum când scriu cu ochii mei
Chiar sorb din d_ensii fericire!
Copilă, ghăci: ai cui sunt ei?!
Aurel

Bronzatul ramelor de icône.

Bronzatul ramelor de icône este un lucru frumos și foarte simplu, pe care îl poate face orî și cine după următoarea descriere.

Rama ce voim a o bronza mai întăiu, o obducem cu Copallac, după ce acesta s'a uscat puțin o obducem și a doua-ora tot cu copallac, dar acum nu așteptăm până ce se uscă de tot, ci numai până ce se zvîntesă bine, așa încât când punem degetul să se lipescă dar se nu se ieie lacul pe deget, atunci cu ajutorul unui penel môle împrăștiem pulbere de bronz cât se poate de uniform peste întregă suprafața ramei ce am obdus'o cu lac. Lăsăm să se usce bine lacul, adpoi delăturăm pulberă de bronz ce este superfluă cu ajutorul unui penel môle, până ce devine scilpiciosă și în urmă mai obducem și a treia-ora cu copallac, dar numai părțile ce voim ca se capete un lustru mai scilpicios

Auritură cu uleu pe lemn.

Lemnul orî rama ce voim a o auri, mai întăiu trebuie se o obducem cu o colóre albă (Bleiweiss) bine frecată în uleu de in (Leinöhlfirmis.) După ce s'a uscat bine o mai obducem tot cu colóre de acésta încă de doue-orî, până ce s'a astupat bine toți porii lemnului. După ce s'a uscat deplin și a treia vâpsitură, facem o mixtură din miniu cu firmis și o frecăm bine, obducem cu acesta subțirel tótă suprafața ce este de aurit și lăsăm să se svinteze numai atâta încât foitele de aur puse pe suprafața obduse se lipesc bine ceea ce de regulă se întemplă cam după 10—12 ore, apoi începem a auri.

Auritul se face așa: Luăm foite de aur (fein Gold) le tăiem cu un cuțit bine ascuțit pe o perinuță de piele în forma recerută și apoi cu ajutorul unui penel lat (fergolder pemsel) le aședăm cu băgare de sémă până ce acoperim întregă suprafața cu foite de acestea, le apăsăm ușor cu vată și lăsăm să se usce bine, apoi cu ajutorul unui penel môle depărtăm aurul superflu și auritura e gata.

Dacă mixtura numită mai sus (de care altcum se capătă și gata sub numele de Mixtion) a fost bună în 2—3 zile e de ajuns uscată.

Înainte înse de a se fi uscat de ajuns mixtura acésta se ne ferim de a umbla cu penelul pe partea aurită, căci prin acésta prea lesne am putea se ne stricăm tot lucrul. Acésta auritură e foarte trainică și se poate curăți din când în când cu o cârpă môle udată în apă.

Aurirea lemnului cu politură.

Acest fel de auritură încă se face într'un mod foarte simplu, pe care orî și care diletant pe lângă puțin esercițiu în scurt timp îl poate învăța.

Cine voiesce decî a se ocupa cu acésta măiestrie și a-și pregăti singur rame de icône, comandéză mai întăiu la un măiestru măsar ca se-i facă din lemn unele rame după gustul seu.

Ramele acestea le obduce apoi cu zamă de cleiu. După ce s'a uscat bine apoi le mai obduce de 8—12 orî cu cretă de Bologna (Bologneserkreide) sau de Colonia (Kölnischekreide) orî cu China-Clai mestecate bine cu zamă de cleiu. După fiecare obducere le lasă ca să se usce deplin.

După ce s'a uscat face apoi o mixtură din miniu și zamă de cleiu tare, le frecă bine la olaltă și obduce cu acésta subțirel suprafața ce este de aurit, apoi taie foite de aur (Fein Gold) după cum am arêtat mai sus și le aședă pe suprafața *umedă* obduse cu miniu. Dacă miniul e prea tare uscat, se umeșește cu puțin vinars și apoi se pun foite de aur. În loc de miniu se poate folosi și Poliment francez. În urmă se delătură cu ajutorul unui penel fin, aurul superflu și se neteșesc părțile ce voim se scilipescă cu un agat (Agatstein.) După o altă metodă în loc de foite de aur se folosesc foite de argint (Fein Silber,) carî după ce s'a aședat și neteșit cu agatul se obduc cu lac de aur (Goldlack.)

I. B

DE ALE POPORULUI.

CIMILITURÎ

de Teodor A. Bogdan, învățător în Bistrița.

Fund de taieriu
Nóptea pe cieri?

◆◆

Scândură strêmbată
De cuiu acățată.

◆◆

(Luna.)

(Volina.)

De-o țipi din turn nu se strică
De-o uđi se face nimica.

◆◆

Iato na
Fugi, că tea pișca.

◆◆

(Harta.)

(Schintea.)

ILUSTRĂȚIUNILE NOSTRE.

Bietul agricultor, cu câte necasuri trebuie el să se lupte până ce-și vede grâul-odată scos din hambar, șămănat, dat pământului și încredințat binecuvântării ceresci, ca să ajungă ear în hambarul din care la scos și încă cu dobândă ca drept resplată a muncii și ostenelelor sale.

Dar de câte ori însă se vede el amăgit în aceasta așteptare, a șămănat mult și a secerat puțin; a șămănat grâu curat și ea răsărit spini și polomidă, și alte multe multe necasuri ce-l pârîndează în timpul recoltei dupe cum țice cântecul.

Ba 'i prea mult sóre
Ba-i prea recóre.
Ba sullă crivăt, ba vînt de foc
Ba cade plóe,
Și curg povóie
Care-ți înecă lanul pe loc

Cine are o moșie
Cinei bun proprietar
Are superări o mie
Care-l umplu de amar.

Un astfel de năcas și supărare a bietului plugar ne înfățișază și ilustrațiunea noastră de pe pagina 1:

I-s'au umplut agrul de pir, deci ce să facă bietul plugar ca să nui coplesască șămănăturile? ară locul afund, adună la un loc rădăcinile pirului scóse cu ajutoriul grapei de catene și pune nesce muierí ca să le facă grămadă și să le ardă precum se vede în ilustrațiunea ce ne înfățișevă arderea pirului. Cele lalte dóue ilustrațiuni ne înfățișază dóue soiuri de găște selbatice de care vedem sburând tómnă în cărduri și pe la noi una e Bernicla Leucopsis, pag. 91; iar cealaltă Bernicla Brenta, pag. 93.

Cronica.

Căpitanul C. Stezariu și meseriașii români din Sibiu. La a 8-a ședință literară ținută de Reuniunea sodalilor români din Sibiu "Joi în 23 August n., dl C. Stezariu căp. ces. și reg. în pensie, asistând în calitate de nou mambu onorar a ținut o cuvîntare foarte însuflețitoare către membrii Reuniunii. A contribuit totodată pentru scopurile Reuniunii suma de 40 cor.

Teatru în Vad. Din prilejul adunării generale a desp. Făgăraș al „Asociațiunii“ se va aranja în Vad, la 2 Septemvrie n. o producțiune teatrală, jucându-se piesa „Smarandița, fata pândarului,“ comedie în 3 acte, de Dimitrescu Movileanu. Producțiunii teatrale va premerge, după ameză, petrecere populară (nedee). Întrarea: de persoană 70 cr., în familie 50 cr. Venitul e destinat în favorul bibliotecii populare proiectată a se înființa.

Caritatea. La administrațiunea averilor bisericesti din Șoimuș a mai încurs pentru „Caritatea“ următoarele sume:

Transport din nrîi 5—6 . cor. 21 bani 11.

30 Parcalab Ionica. Șoimuș	—	„	44.
31 N. N.	—	„	32.
32 Pop Todora Petri	—	„	20.
33 Parcalab Flore	—	„	30.
34 Ursa Grigore	—	„	40.
35 N. N.	—	„	50.
36 Basiliu Baciú	—	„	44.
37 Michail P. Lupu, Samșud	2	„	—.
38 I. Paul Chinez, Huduc	—	„	50.
39 Gregoriu F. Negruț, Sucutard	2	„	20.

Suma 28 „ 61.

Vasile Baciú,

curator prim bisericesc.

Mulțămîță publică. Subscrisul mă simt îndatorat pe calea acésta a aduce profunda-mî mulțămîță prea onorațiilor domni, cari au binevoit a-mî veni întru ajutor de a-mî face posibilă continuarea studiilor mele la gimnasul sup. fund. din Năsăud, fără de care ajutor imî era cu neputință a continua mai departe șeóla, fiindcă afară de sărăcia părinților mei, tatăl-meu de astă iarnă în continu a dăcut în pat, cuprins fiind de un morb greu și fiind silit a cheltui foarte mult pentru medic și farmacia așa că pentru mine, densusul numai póte face acum nimica și tótă silința mea cu studiul de până acuma ar fi devenit zădarnică. Decí mai odată rog pe toți acei marinimoși domni, cari la inițiativa d-lui căpitan pens. Mărginean mi-a venit întru ajotor, dela care cu mare mulțămîță am și primit obolul d-lor să primească profunda-mi mulțămîță.

Subsemnându-mă cu cel mai profund respect și cu tótă venerațiunea

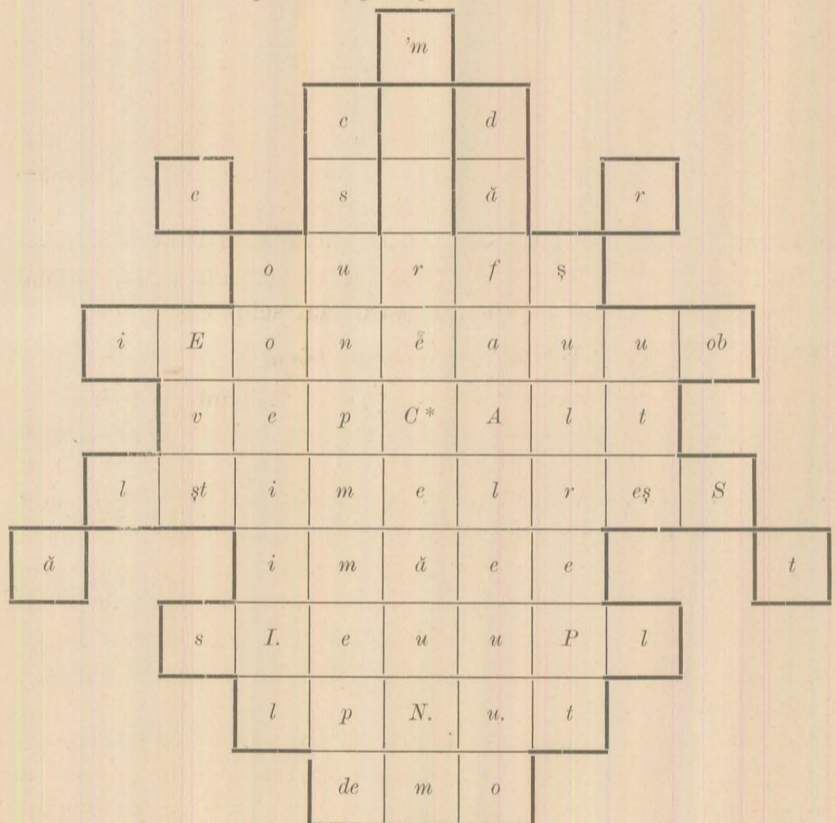
umilit serv:

Michailă Someșan,
stud. V-a cl. gimn.

Găcitură de șach

de I. N. Pop.

Se póte deslega după săritura calului.

POSTA * * *

* * * REDACȚIUNEI.

D-lui V. Gr. Borgovan profesor București. Primit, mulțămim!

D-lui Dr. Elefteresc profesor in București. Valorosul d-vóstre ar țiclu igienie l'am primit și-i vom face loc cât mai curund în colónele Reviste-nóstre.
Sincere salutări!!!

D-lui Ioan Fărcău preot in Sâncraiu. Ți-am espedat cea ceea-ce ai cerut, decí grabeste ca să nu te întîrzi.

D-lui Cost. Manolescu in Craiova. Trimetene fotografiile și-ți vom face ilustratele dorite pe lângă cel mai moderat preț.

D-lui Z. P. Ch. In țilele acestea trebuie să primești.

PRIMA TIPOGRAFIA ROMÂNEASCĂ
IN
NORD-OSTUL TRANSILVANIEI.

Prin acésta fac cunoscut onoratului public, cumcă am înființat în Șoimuș (comitatul Bistriță-Năsăud) *un stabiliment tipografic* provădut cu cele mai bune *mijlôce tehnice*, aranjat după stilul cel mai nou, cu literile cele mai moderne, unde se primesc spre executare :

Tipărituri de bancă,
BILETE DE VISITĂ

Cărți și broșuri,

Foi periodice,

Bilete de logodnă,

Invitări la nuntă,

ANUNȚURI,

Registre,
BILANȚURI,

Compturi,
PREȚURI-CURENTE

Cuverte,

Bilete de înmormântare,
CIRCULARE.

Cu cele mai moderate prețuri.

Tipografia BACIU, Șoimuș.

Comandele se execută prompt și cu acuratețea.

Prețurile sunt foarte moderate.

Tipografia BACIU în Șoimuș
(Sajó-Solymos u. p. Nagy-Sajó).

La administrațiunea foiei
„Revista Ilustrată“
în Șoimuș, u. p. Nagy-Sajó
se află de vânzare :

Cum să fotografăm? — — — —	cor. 1.—
Oglinda inimei poesii de G. Bugnariu —	„ —.50
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția de salon — — — — —	„ 10.—
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 ediția porală — — — — —	„ 5.—
„Revista Ilustrată“ pe anul 1898 semes- trul I, elegant compactată — — —	„ 3.—

Portretul metropolitului Șuluțiu pe carton de lucș — — — — —	cor. —.40
Portretul lui George Barițiu pe car- ton de lucș — — — — —	„ —.20
Castelul Peleș tablou pe hârtie de lucș	„ —.30
Novele și schițe de I. P. Reteganul —	„ —.70

Toți acei, cari comandă **tóte opurile de mai sus de-odată**, capătă un scădemânt dela prețul indicat.

Administrațiunea.